

ГОДИНА V.

БАЊА ЛУКА, 19 децембра 1947 г.

Број 51 (131)

22 ДЕЦЕМБАР — ДАН ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ

Наредбом Врховног Команданта оружаних снага Федеративне Народне Републике Југославије Миршаа Таџта установљено је да 22 децембар — дан формирања и пролетерске Народно ослободилачке ударне бригаде — као свепријатни празник и Дан Југословенске Армије.

»Дан Југословенске Армије« прославља борацки и руковођачки састав у златно славе изградње, успостављања и развијања. Прославља га у јеку изградње наше земље, За њих тај празник није само обични празник већ дан који ће их покренути на даљња прегнућа у савладавању наставних планова у усавршавању својих знања, на овладавању војничком вештином. 22 децембар потезаће их на формирање 1 регуларне јединице Народно ослободилачке војске. Установљење биш тога дана као дана Армије за нашу Армију претставља кривинање борацка Ослободилачког рата и јасно говори да је Југословенска Армија наставља својом пута и традицију првих јединица Народно ослободилачке војске. То уједно говори и о томе да је наша Армија носилац идеја како мороз рат, тако и после њега — борбе за националну слободу народа, за права радних људи, за братство и равноправност народа — идеја за које су дали своје животе најбољи синови нашег народа.

Свој први празник прославља наша Армија и у заједници са својим народом. То је заједнички празник народа и Армије, због тога што је Армија никада из народа у најтежим данима његове историје — остада у ирисијалној вези са народом, служила и данас, служиће са њим његовом историјом. Под руковођством Комунистичке Партије и другог Таџта, народ и војска били су једно, у ствари један чисти логор, чирито логорски заједнички циљ: победоносним завјештаним Ослободилачког рата. То јединство било је и данас предвод за очување тековина Народно-ослободилачке борбе, развитака наше земље и даљег јачања њених оружаних снага. Због тога ће и 22 децембра подем јединицама министровата неразвијено јединство Армије и народа.

Развитак наше Армије у својој основи је јединство. По срамној капитулацији краљевско-југословенске војске и распадом државе нама није од те државе и војске ништа остављено у наслеђе, сем ала, Земља осиротила, војске нестало, оружје претато окупутору, у масови народни војни поједини и мноштво. У таквој тешкој ситуацији је знак за устанак. Прве групе народне Комунистичка Партија дала

ружаног народа јесу и први почели стварања наше Армије. За петнаест б мјесеци од првих партизанских одреда 22 децембра 1941 године формирана је у варошци Рудо 1 Пролетерска Народно ослободилачка Ударна Бригада — прва регуларна јединица Народно ослободилачке војске. У јесен 1942 године осатили другог Таџта формирање су кривине јединице дивизије и корпуси а назив Народно ослободилачка партизанска и добровољачка војска Југославије промијењен је у Народ-

но ослободилачка војска и партизански одред Југославије. Свој давши облик и назив добила је наша Армија 1 марта 1945 године. Само по томе се види да је и развијање и усавршавање наше Армије је ишло успоредно са развојем Народно-ослободилачког покрета уопште. Када би по својој зрелости, по искуству, вештини и наоружању сазрели услови за крупиње задатке и акције давани су и виши организациони облици или униквез желим се од њихме ка шпеш.

Стварање наше Армије и њен развој најбоље је окарактерисао њен Врховни Командант Маршал Таџта рјечима: »Наша Армија је почела да се ствара нарочитим начином, не кроз кабинете, не декретима, не неким финансијским средствима, не неким великим ступњацима у војни, теоретичарима, него се почела стварати од обичног чојева, обичног сељака, обичног радника, обичног прараог народног интелегентног чојева, од народне интелегентне ствари. Се ствараје у најтежким данима наше историје у 1941 години. Људи, који су постали тако окрвн темили те наше Армије, дошли су од плугова из фабрика, из школарских класа. Баш у томе и

(Наставак на 3 страни)

Наша народна војска створена је од бораца очеличених у крвним борбама, од најбољих синова наших народа, са дубоким коријеном у народу. Зато је она истински народна и непобјеђива. —

ТИТО

Стаљин - вођа и учитељ народа

Навршава се 68 година живота и више од 40 година неуомног револуционарног рада и борбе неустанног бораца великог вође и генијалног учитеља радног народа — друга Стаљина. Живот и рад великог Стаљина везан је за један од најтежих али без сумње и најславнији историјски эпохи народа, који зачињавају Совјетски Савез. Не може се говорити о Стаљину, а да се не спомене нарско самодржање, да се не спомене глад и непресејивост, да се не спомене немилосрдна експлоатација радног чојева и утјењавање поробљених народа против чега се Стаљин бори од своје ране младости. Говорити

»у револуционарни покрет, каже Стаљин, ступио сам у својој петнаестој години, када сам се повезао са илегалним групама руских марксиста, који су тада живјели у Закавказју. Те групе вршиле су на мене велики утицај и створиле су код мене наклоност према илегалној марксистичкој литератури.

Од тога времена не престаје револуционарна делатност Јосифа Висарионовича. Он активно ради у социјал-демократским организацијама у Тифлису, Багуму и осталим мјестима Закавказја. Кругу теоретских питања која изнекоју Стаљина у првим данима његовог револуционарног рада је врло широк. Он изучава питања из физиономије, политичке економије историје, природних наука, чита класичне лијепе књижевности. Нарочито напуну посвећиве свом идеолошким напитању прочитувајући Манифест КП, »Зачињање од Маркса и друге радове Маркса и Енгелса, Утопајаче се са делима Лењина у переним против народодржања, »легалног марксизма и »економизма. То му је све помогло да у социјал - демократској организацији Грузије која се звала »Месаме-даси ступи у везу и на цело оно иланиње која водила енергичну и упорну борбу против војне, која се није слагала са револуционарном политичком борбом против самодржања. »Савез борбе за ослобођење радничке класе која је основана Лењин имао је најбоље и највјерније свој свог вођача у организацијама Закавказја, које је створио и с којима је руководио Стаљин. Више пута је Лењин истицао Стаљина за пример, а Стаљин је у Лењинчу гледао свог учитеља, великог вођу руског народа и свјетског по против класичних непријатеља пролетаријата — против нарско самодржања, против опортунитета свих врста у стааној вези са Лењином развијао се Стаљинов гениј развила се Болшевичка партија. Величина Стаљина расла је паралелно са болшевичком партијом. Јер је св свје способности одођ, св свје живот посветио ослобођењу радничке класе. Одговарајући организацијама и логотинама који су му честитали 50-ти рођендан Стаљин је писао: »Ваше честитке и поздраве приписуем великој партији радничке класе, која ме је родила по својој вољни и приличи... Можете бити сигурни, другови, да сам спреман да и у будуће ствара радничке класе, ствара пролетерске револуције и свјетског комунизма лам све своје силе, све своје способности и, ако буде потребно, сву своју крв, как по капе. Вјерност своју радничкој класи Стаљин је доказано небројено пута. Ни за један та момент нису поколебала

(Наставак на 2 страни)

Стаљин - вођа и учитељ народа

(Наставак са 1 стране)

морогоста царског режима која су се низала једно за другим. Непоколебљивим корацима на путу демократске револуције и ступао Стаљин и онада када су се све контра револуционарне снаге сјединиле да осујете побједу пролетаријата. Са својом неутралишношћу и непоколебљивом вјером у побједу праведне ствари демократских снага друг Стаљин је у најкритичнијим часовима П светског рата отворач перспективе и одушевљавач читаво слободољубиво човјечанство за борбу против фашизма.

Идеолошка борба Ленин-Стаљина претставља с једне стране окупљање пролетаријата и припремање ослободилачке борбе, која је крунисана побједом Велике октобарске револуције, а с друге стране она претставља најдоследније продужење, генерализацију револуције на прилику науке Маркса и Енгелса. Наука Ленин и Стаљина је наука Маркса и Енгелса у епохи империјализма и социјалистичке револуције и изградње социјализма. Велика је заслуга Ленин и Стаљина у одбрани основних принципа марксизма које су покушавали да изврну "зренираше" и ставе у заборав опустошених и ништан социјализма. Само такви вођи као што је био Ленин и Стаљин, који је без претходно одан ствари радничке класе, који је овајдавац науком марксизма-ленинизма, чији је теоретски хоризонт врло широк — само такви вођа је могао да се избори против разних спорности (барона, социјалиста, есева, синдикалних марксиста, меншевика, кадета, социјалиста, анархиста и др.) водили борбу и радничку класу сигурнијим путем ка победи, могао је да мобилизира све напредне снаге у борби против фашизма.

Научни радови Ленин и Стаљина јесу највиши прилог разности марксизма. Стаљин је био један од првих револуционара који је социјалистичке идеје уносио у масе, који је социјализам учинио својом живом народних маса.

На основу проучавања империјалистичких спротивности Ленин је доказао да је могућа победа социјализма у једној земљи. У теоретској поставци сваки социјалистички радња и даље развило доказивани да је изградња комунизма могућа и код основних капиталистичког окупљања.

На основу Ленинова дела "Држава и револуција", ослањајући се на дијалогичко искуство совјетске социјалистичке државе која је живјела и развијала се под условима капиталистичког окупљања друг Стаљин је доцније и доврше поучење о социјалистичкој држави. Он је тако анализу етапа развоја социјалистичке државе, промијене њене функције у вези с промијеном ситуацијом и дошао до закључка да је потребно да се држава очува и у комунизму у случају да капиталистичко окупљење буде и даље постојало.

Најбоље што је било у изучавању националног питања јесте и дело Стаљина. Захваљујући његовим радовима и директивима по том питању створено је братство совјетских народа и све је покушано у великом отаџбинском рату и које је чвршће од свих уметних творевина у капиталистичком земаљама.

Стаљинови радови на остварену економских принципа социјалистичког пута једног народа — радњи у области индустријализације, колективизације, трговине, оазмијене робе између села и града, новина и др. — претстављају прилику учвршћење и проширење научних принципа које су поставили Маркс, Енгелс и Ленин.

Стаљинов рад «О дијалектичким и историчком материјализму» претставља круну у развоју марксистичке филозофске мисли.

У том раду је са нарочитом снагом показана чвртна веза која постоји између филозофске марксизма-ленинизма и револуционарне праксе.

Велики дијалектички и теоретички марксизма-ленинизма — Стаљин је кроз окршаје и побједу у Великој социјалистичкој револуцији и Отаџбинском рату изразно ледваљашњи способности војсковође и стратега. У моменту када је контрареволуција, потпомотујда од стране империјалистичких сила доведла у питање тековине револуције, када је запретила земаља глад, Стаљин је са својом политичком провиђајушћу и талентом војсковође схватио, да је Царина као вођа против кога је био уперен главни ударца контрареволуције, јер је Царина лежао на путу којим је прицијала храна и нафта за престоницу и остале велике градове. Херојска сполена одбрана Царина везана је за име Стаљина. Царина је требало одбавити под сваку цену и Стаљин га је одбранио, Стаљин је брави и одлучним мерама реорганизовао фронт и јединице и окршио отпор контрареволуције и на тај начин онемогућујући да се пробиву ка Москва.

Непосредни инспиратор и организатор свих побјед у грађанском рату нашао се на челу Црвене Армије и у субојонским часовима великог Отаџбинског рата.

И заиста ни један вођа на свијету није уживао толики углед и ауторитет, толико поверење и симпатије маса као што живао друг Стаљин. Сви грађани Совјетског Савеза и сви радни људи у свијету знају да увијек зна Стаљинове ријечи сијде лепа. И зато грађани Совјетског Савеза није обузела напало земљу социјализма, није их обузела напика ни послите привремених успеха које су фашисти постигли у рату, зато што су сви пажљиво слушали ријечи мудрага вође и што су у свог највећег заштитника имали неограничено поверење.

Вођа армије и народа је са немислорудном отрошоношћу истицао да се земаља налази у великој опасности, али је уједно као провиђајући дијалектички предвидио да је пораз њемачких империјалиста и њихових армија неминујемо. Дубоко проучавајући проблем рата друг Стаљин је прво, обогатио науку марксизма-ленинизма проширивајући учење о рату, друго, истинујући стале факторе који дјелују у рату, у поразној совјетске рату, Црвену Армију и њено оловастиво руковођство, и све демократске снаге снага на што треба уредердити пажњу да би се постигла победа над фашизмом и треће, научио доказао да је победа над фашизмом осигурана.

Победа над Хитлеровом Немачком не претставља обичну војничку побједу, већ она претставља побједу совјетског државног уређења над фашизмом, побједу социјалистичког привредног система над системом експлоатације, побједу истинске културе и науке над лажном цивилизацијом и лажном културом, побједу политике братства међу народима над политиком пробаљвања, побједу ирољубиве политике над политиком агресије, једном ријечу — побједу напредне, демократске земаље над земаљом реакције, мрака и варварства.

Совјетски Савез је у току рата одиграо своју демократску и ослободилачку улогу досљедино, јер је Отаџбинским ратом руковођио највећим заштитником слободог мира и демократије — друг Стаљин јер се на челу борбених снага налазила Бољшевичка партија. Ослободилачка, демократска и мирољубива улога Совјетског Савеза и друга Стаљина неопцијалује се само с тим што је он највише придонио уништавању Њемачке као фашистичког агресивне земаље, већ се она огледа и у улози који Совјетски Савез игра данас у посидератом периоду.

Велике државотворне способности Стаљин је изразно у стварању и учвршћењу совјетске државе, способности великог и далеквидног државника и политичара — показале су се једна је Стаљин та XVII веку (Ск (6) сигнализирало о опасност фашизма и позвао све демократске и мирољубиве земаље на стварање колективне безбедности. Исто се тако политичка далеквидност друга Стаљина огледа у научном рјешању питања међународних односа и спољне политике Совјетског Савеза у условима ратног и послератног времена.

У рефрату поводом 27-годишнице Велике октобарске социјалистичке револуције друг Стаљин је рекао: «Добити рат против Њемачке значи остварити велико историско дело. Али добити рат не значи осигурати народну чврстост и будућност. Задатак се не састоји само у томе да се добије рат, него и у томе да се онемогући поава нове агресије и новог рата, него и заувјек, а оно бар за дуг перидоде.

Велики творца свега социјализма, стратег и творца побједе Велике октобарске револуције и отаџбинског рата био је и остаје највећи пободити, међународни сарадње, најважнији борац за слободу, заштитник и мир у свијету, заштитник интереса малих земаља и народа колонијалних земаља.

Захваљујући улози који је Совјетски Савез на челу са другом Стаљином одиграо у рату и миру захваљујући свему ономе што је Совјетској држави остварио им теоријски је знао у општу кризу Стаљин процес негираније снага је кроз отаџбински рат и нарочито послите рата нагло порастао. Симпатије према стаљини социјализма расту из дана у дан у складу са морално-политичким побједима које постиже табор социјализма на челу са СССР над табором империјалистичке коме на челу стоје Сједињене Америке државе.

Без обзира на надласавање у Организацији јединићних нација и на тенденције које испољавају империјалистичке земаље и реакциј-

нарне снаге у свијету, Совјетски Савез на челу са Стаљином воли слободољубиво човјечанство данима боље будућности.

Заглуша ратна пропаганда коју воде амерички империјалисти, разни планови Трумана и Маршалла, не одушевљава никога него поједине изданичке капиталистичке снаге које налазе на челу воједних држава. Зато нам може ка најбољи пример да послужу Француска и Грчка.

У свом империјалистичком зјесцу су толико заследили да су заборавили, или нису никада ни знали шта је то суверенитет. Данас се у Америци развијају теорије је како је по човјечанство штетно дати суверенитет малим земаљама. То је човјечанство динија експлзије је. То је покушај теоретског оправдања злоначне експанзионистичке политике Сједињених Америчких држава.

Империјалистички злочници су спремни да одустану од свих своих обавеза на које су се обавезали разним међусавезничким уговорима. Њихови планови најбоље показују да нису спремни да дају слободу и самосталност малим или боље рећи пострадалим земаљама (Грчка, Француска). Они користе баш ту пострадао да би пообилићи те народе и од њихових земаља — творила своја уопришта. Они су, даље, показали да не желе да од Њемачке створе самосталну, демократску и мирољубиву земаљу, него напред њихова пракса говори о томе да они од ње желе да створе своје уоприште, да желе да од Њемачке створе агресивну земаљу као ударну пеницију против Совјетског Савеза.

За ријечима друга Стаљина стоји увијек дијело, што се најдоследније показао овога пута, Совјетски Савез се остварио све оно што је загарантовано међусавезничким уговорима. Осигурати мир у свијету, дати свима народима могућност слободне и демократског развика, узврстити међународну сарадњу, створити могућности немачком народу да нађе на пут демократског развика и учинити од Њемачке мирољубиву земаљу, искључити могућност нове агресије — то је углавном спољно-политичка линија Совјетског Савеза. Ова политика Совјетског Савеза и друг Стаљина се окупљају све демократске и мирољубиве снаге свијета. Захваљујући томе, сполитичкој линији политикн Совјетског Савеза сваки даном се појачава табор социјализма, сваки се даном издјављује веће снаге испод политичког угњата империјалистичких земаља.

Мудра Стаљинска политика прољубљујући тај процес прегрупања и учвршћења демократских снага, искључује могућност потлачивања новог рата да остваре своје мрачне планове. Зато се данас у прв ред ставља борба за мир, слободу и демократију, а против агресијног америчког империјализма. У тој борби нас води ка победи друг Стаљин, који нас учи да никада не треба потлачивати властито човјечанство, да се не потлачију и да се обогати. То значи да је највише стигли однос снага, схватити све спротивности које поткопавају темеље империјалистичког табора и које нису резерву демократских снага.

(Наставак на 4 страни)

22 ДЕЦЕМБАР — ДАН ЈУГОСЛОВЕНСКЕ АРМИЈЕ

(Наставак са I стране)

јесте снаге те наше армије што се састојала од првог дана из таквих људи. Такви људи су били не само обични редови, него и полицајци, и официри од ових највиших, — и ја сам био радник.

То створена војска расла је и развијала се помоћу широким народних маса под руководством Партије и Тита, побиједила и побиједила далеко издобије, гоље технички опремљене снаге окупатора и домаћих издобије. Она је у процесу свога развоја, у борби за ослобођење свога народа задала окупатору озбиљне губитке, везујући на свом ратисти крупне снаге непријатеља и квислинга не дозвољавајући њихову употребу на савезничким фронтовима. Неколико бројних података ошчега о томе фронту на нашем фронту названо је до капитулације Италије 33 до 37 немачких и италијанских дивизија са око 6-700.000 људи, не рачунајући ту усташке и четничке банде. По капитулацији Италије до краја рата у земљи је стајло било око 13-17 коњичких, везујући мањих дивизија, са многобројним самосталним пуковима. Од почетка устанка до краја рата убијено је око 450.000 непријатељских војника а од важнијег материјала уништено је и заплињено 4.630 топована, 13.936 минобацача, 591.000 пушака, 1.750 минобацача, 928 тенкова и око 20.000 моторних возила. На прерађивању саобраћаја получени су такође кривци резултати што се види на преко 10.000 акција на железничке пруге, 1.100 срушених мостова, 1.300 уништених или оштећених возова, 2.000 локомотива, 20.000 вагона итд.

Борба наше народне војске против окупатора била је безотходна. Војска је остварила паролу нашег руководства: ослободити наше народе од туђинског окупатора, створити нову и бољу Југославију, не гледајући на тежкоће, муче и жртве. Кроз селам великих непонајтељских офанзива и безбројних и мањих операција извојевана је велика победа. Та победа коштала је наше народе и његову војску 305.000 полицајних и око 400.000 рањених војника и официра. Те велике и славне жртве поштују наши народи, а војници наше Армије учине се на пензијеру тих најбољих који нису жалити ни своје животе за ствар народног ослобођења.

Неоцењива је и политички допринос наше Армије у Народно-ослободилачкој борби. Прве наше јединице и читава Народно-ослободилачка војска биле су носиоци и стварари братства и јединства наших народа. »Наши партизански одреди носили су од самог почетка на својим заставама исписану паролу братства и јединства народа Југославине и под том паролом борили су се са надмоћнијом силом најстрашнијим околностима, борили се и побиједили.« (Тито). У њеним јединицама ковало се сазнање да је потребно, да би се избегле будуће катастрофе каква је била априлска, из темеља измијенили друштвени поредак у нашој земљи разрушити до темеља власт нена-

родних режима, и на тим рушевинама створити нову народну власт. У њеним јединицама стварани су нови људи нови по свом хероизму, упорности, новом друштвству и другим особинама неопходним за нови друштвени поредак за социјализам.

Наши народи су правилно оцијенили заслуге наше народне војске у рату. Преко својих истинских претставника на II засидању АВНОЈ-а као и преко Привремене скупштине у јесен 1945 годне одато је признање нашој војсци за све оно што је учинила за ослобођење наше отаџбине.

Шта је дало снаге нашој армији за извршавање тако крупних задатака да поднесе такве жртве, да изводи такве битке као што су Козара, Сутјеска, Зеленигора и многе друге?

Без сумње руковођење Партије од стране Комјунистичке Армије јесте један првих од тих услова. Комјунистичка Партија Југославије са својим огромним борбеним и организационим искуством и својим прекаљеним кадровима наоружаним знањем теорије марксизма-ленинизма, била је организатор и руководиоц армије. Све своје снаге, најбоље своје кадрове Партија је дала у Армију, пренијела на борбе сву своју љубав према отаџбини и народу, била спона између војске и народа, организовала руковођење и чинила.

Нашу Народну Армију створио је, учио и руководио са њом друг Тито. Армија је попримила његову упорност, одлучност и храброст, његову огромну љубав према народу, његово оданост према људима. Он је био тај са чиним именов су борбени поданици у најтеже битке и умилетане борбе и устанка наје и одговорнаје форме организације вој-

ске и да поставља одговарајуће задатке. Он је у себи обједино војно и политичко руковођење читавом Народно-ослободилачком борбом. Неумрла слава наше Армије у борби за народно ослобођење јесте и друга Тита.

Наша Народна Армија армија је своје снаге из славних традиција наших народа из њихових борби за отстанак и ослобођење. Сваки борац и официр био је свјестан да је сви великог народа са славном историјом коју својим делом не сме изгубити.

Наша војска водила је праведан ослободилачки рат против завојевача који је окупирало и подјармио народ скрајавију планове за његово потпуно истребљење. Окупатор је покушао да разiediни наше народе да нахушка једне против других и да их на тај начин лакше истреби. Тога су сви свјесни пошадници наше Армије јер их је у томе учио друг Тито. Због тога су се борили против свих тежкоћа и извршавали на око немогуће задатке.

Послије ослобођења наша Армија прешла је на свој мирнодопски развојак. Пред руковођење и борачки састав армије поставио се најосибијнији задатак: очувати извојевану слободу наших народа, осигурати и обезбедити границе наше отаџбине. Тај крупан задатак постављао се тим прије што наши народи, поред понатеља, имају у свомачности и непријатеља коњачине по вољу озакитак нове Југославије. Наша Армија морала је да рачуна и на провокације (Грчка) на убацивање банди у нашу земљу из иностранства (Аустрија). Непоколебљива воља наше Армије да брзи независност своје отаџбине била је планове империјалиста и покушаје мијењања у наше унутрашње ствари. Високи и одговорни задаци који су дати Армији последије рата захтевали су од сваког припадника армије улагање максиму-

ма труда у савладавању и упознавању савремене ратне технике на обучавању младих бораца да поштују историју свога оружја, да учвршћивају морално-политичко јединство наше армије, на јачању њене борбене способности. Армија је развијала правилно ријечи друга Тита: »Радити као да ће 100 или 500 година бити мир у спремају се и спремио се као да ће сутра отпочети рат«. Прочувавајући искуства Народно-ослободилачке војске и Совјетске Армије наши борици стичу потребна знања за вођење боје у савременом рату. На тим искуствима и примјенама учи се наш војник храбрости, вјештини, оданости и љубави према отаџбини. Стотине хиљада примјера из Ослободилачког рата претстављају непрестано врело за конкретну и практичну примјену борбене готовости јединица.

Касарне наше Армије нису, као некада, омражена тамница младих људи. Могућност свестраног војничког, политичког и културног просветног васпитања однос руковођења према борцу доводи до тога да млади борици зваље касарну и с правом сматрају својом школом.

Такмичарски дух и стремљења као бољем проијачају живот бораца од досада до изласка из касарне. Ту се кује друштво и љубав човека према човеку — другу као и у јединицама Народно-ослободилачке војске. Зато је наша Армија у периоду мира коначиона нових људи и кадрова. » У восталу, у периоду мира стварају и насипатају будући хероји и — истовремено — ослободилачу стотине хиљада и десетине хиљада најбољих синова наше земље да лакше, брже, са више знања и вјештине приступе, по изласку из Армије, раду на подизању земље, на остварењу бољег живота и за себе и за свој народ. (Била). Самим тим наша Армија даје огроман допринос изградњи наше земље и извршавању Петогодишњег плана.

Југословенска Армија је армија мира. Њена изградња и јачање не претстављају опасност ни за кога. Друштвени систем уређења наше земље не може никада имати агресивне намере. Насупрот империјалистичком табоу наша земља и армија теже, бране и брине и мир својим силама и средствима. Зато снага наше армије јесте и снага мирољубивих демократских маса свијета у њиховој борби за мир.

У периоду свог многог развоја наша Југословенска армија руковођена Маршалом Титом, изграђивана на славним традицијама Народно ослободилачке борбе јесте гаранција наше независности. Она је страшна опомена свим ратно-хушкачким империјалистима. Она као таква стоји као гранита стидена на границама наше славне отаџбине спремна да у сваком моменту докаже своју оданост своје народу и свом Врховном Команданту Маршалу Титу.

птуковник Душан Вујатовић

Тито на смотри IV крајинске дивизије у Јасеници 7 Јануара 1943 године

Jugoslovenska Armija — čedo naših naroda

! Svjetao pot kolim je prošla naša Armija od svoga rođenja do danas, put je kolim osim slavne Crvene Armije nije prošla ni jedna armija svijeta, to je put na kome je ona postigla najvišu slavu.

Naš narodi su kroz čitav tok Oslobođilačkog rata pratili svoju Armiju kao rođenu sestru, otkrivajući da im ona donesa najveću blagodat života — slobodu, koju su im uz pomoć domaćih izdajnika oteli mrski okupatori. I zaista, naša Armija je opravdala očekivanja svojih naroda, ona je u neravnoli borbi ne štediti žrtava čuvajući zabolu zastavu slobode u našim domovima.

Od prvoboraca u malim partizanskim odredima od kojih su rastle brigade, divizion, korpusi, izrasla je veličanstvena Jugoslovenska Armija, koja je običena u gerilskim borbama, rukovodena narodnim oficirima zadala konačno smrtni udarac neprijatelju koji je harao našu zemlju, i timo dokazala da je nepobjediva.

Naši narodi se u pravcu ponose na svoju Armiju ne sumo zato što im je ona donijela slobodu, nego i zato što i ona dio naroda koju su oni rođili i jačali za sebe — što je ona Narodna Armija.

malim partizanskim odredima, i brigadama Narodne oslobodilačke vojske naši narodi su kroz čitav tok Oslobođilačkog rata izražavali najveću ljubav. Od najmanje zasjeka do najvećih gradova naše zemlje, kad god je kročila noža našeg borca, narod se višeaoko vrata boraca obavijestio polučinom svoje osloboditeljske i sam se priključio. Još su nam uvijek neprijatelji pokušavali od fanzije, kada se vidje od pola smonovništva čitavog vojnog grada povlačilo privremeno sa našom vojskom, kada je stanovništvo čitavih krajeva hrlilo za našom vojskom u zbierove. Bezbroj puta je narod darivao našu vojsku raznovrsnim poklonima, naravno davao vojski tople čarape i džemperse, narod je u borbama uvijek stivovao s vojskom prenoseći ranjenike u naše bolnice, narod je dobrovoljno hranio našu vojsku posljednjim bravom ili govedom ispred kuće — hranio je i snažno, žrtvovao je vojsci jer je ona narodna. Otac je stajao na mjesto dalor sina, sestra

na mjesto palor brata i jedinica da bi se popunio broj. Po svim krajevima naše domovine tresla su se brda od pjesme koju je narod pjevao svojim jezikom svojoj voljci, čiju snagu je kroz pjesmu slavio i pokazivao svoju ljubav i odanost.

Treba li onda tražiti razlike toliko ljubavi naših naroda prema našoj Armiji, ko bi htio da ih traži, na prvom koraku će se susresti sa mukom naše Armije — sa narodom koji ih je rodio, koja čvrsto stoji na njegovim priredima.

Pored slobode koju je naša Armija donijela našim narodima, jedno od najcjenpivih djela stvorila nam je naša Armija još u toku samog rata — bratstvo i jedinstvo. U doba kad je okupator poharao našu zemlju, on je pokušao da među naše narode ubaci kliku mržnje i međusobnog gvoženja, da bi na taj način došlo do istrebljenja naroda, kako bi on mogao lakše uspostaviti svoju vlast. Kao odgovor na pokušaje neprijatelja, naši narodi su se svakim danom svja više i čvršće zbijali oko svoje uzvišene Narodno-oslobodilačke vojske, u Srbiji i Hrvatiji i Muslimani. Naša Armija je povezala sve narode u zajedničku borbu, povelja ih jednim putem ka zajedničkom cilju, ka uništenju neprijatelja, ka slobodi. U toku rata, naša borba nije bila svakočemu polova, manifestacije bratstva i jedinstva. To su nezaboravni momenti u istoriji stvaranja naše Armije.

Danas, naši narodi u miru grade svoju budućnost. Ilepš nego što su je ikada imali. Heroizam naših naroda sa bolnog plava prenio se na front ratne borbe, stvarajući sobi nova bogatstva, svjesni da im nikog ne ostaje ostidno plodova njihovog truda, jer imaju svoju nepobjedivu Armiju, koja uvijek stoji kao čuvar, budno pažeci da se ne prikrade halepljivi grabljivac koji hoće da ubiere profite s tuđih lada.

Nikada više, dole god živi naša Armija naši narodi neće pasti u raski jarum, a Armija će živiti dok god budno živi naš narod. Njezina slava će rasti svakim danom, njezina snaga će rasti u snazi naših naroda, koji je prvi put Petrovdinim planom grade mirnu i nepobjedivu Titovu Jugoslaviju. C. Baco

(Nastavak sa 2 strane)

da bi se uzimaa realna nadmoćnost naših demokracija. No drugi Staljin nas učini i tome da se ne treba nikada usipavati, već budno pratiti pokrete neprijatelja. To znači budno pratiti imperijalističke tendencije i nepokidno se boriti protiv svega onoga što je upućeno na protiv međunarodnog bratstva, mira, slobode i demokracije u svijetu.

Poslije Lenjina mi jedan vođa u svijetu nije rukovodio takvim ogromnim, milijunskim masama u svijet kao Staljin. Staljin umije kako da razbija i od upuštava revolucijom interesu jednog naroda, posebno stvaralačko iskustvo i mudrost da prihvata i razvija u od masa i da citativu, da se uopće ne naprijed ka učini mase, da ih vodi naprijed ka pobjedi.

Kao što su narodi Sovjetskog Saveza, gledajući u Staljinu ova-

plakone svoga heroizma, svoje ljubavi prema otčinom i svoja partizanska sa narodom: »Za Staljinu! Za Otadžbinu!« — potukli najvećeg neprijatelja — fašističkog Njemačku, tako oni i danas u toku istom narodom idu na čelu domobitnih snaga u borbi protiv svih imperijalističkih tendencija. Pod partizomski tih snaga svomije se sve čudilo koje izlazi na slabim temeljima monopolisti američkog imperijalizma.

Naši narodi volje druga Staljinu za sve ono što je on učinio i čini, ali se ne želja da se od sebe samim osigura bolju i svjetliju budućnost. Mi u njemu sasvim opravdano gledamo i brata i učitelja i zaštitnika.

Pašne dve bratve zemlje, sa ostalim zemljama nove demokracije i svim demokratskim snagama u svijetu, idu čvrsto u voljku Staljinu, da se razbija i sve imperijalističke kombinacije uperene protiv opšte čovječanskih interesa.

Da živi veliki vođa i učitelj Sovjetskih naroda, naš najmilijli brat i najveći zaštitnik slobode demokracije i mira u svijetu — veliki Staljin! M. Kapop

БОРБА ЗА СТИЦИЈУ

Poslije formiranja pravi dimenziji Narodno-oslobodilačke vojske, na borbenom putu Prve proletarske divizionje ka Centралnoj Bosni na opštem planu operacije, bila je likvidacija neprijateljske uporišta Stitnice, koju su držali Nijemci i ustase. Stitnica je predstavala veliku neprijateljsku odbranenu tачku na spoljnoj liniji odbrane Banje Luke. Ona se klijnasto pružala u našu slobodu u teritoriju i ugrozavala našu teritoriju.

Zadato za likvidaciju tog uporišta dobila je Prva proletarska brigada, Nenosićki zadetak za uništenju Stitnice dobio je II cironosrgi batalion, dok je udar na glavu utarivanja i čamiju, gdje se nalazila neprijateljska uporišta, dobio je III cironosrgi batalion. U svim dimenzijama borbama Traba četa pokazala je masovno heroizmo, primijer upornosti i snage, i samostalnosti. O borbama na Stitnici pišu u svom dnevniku Čedo Jovanović tadašnji komesar čete:

Hobas treba uzeti Stitnicu — to je bila neprijateljska štaba. O njom neprijateljske snage koje su koncentrisane na tom sektoru nemamo detaljnih podataka. Govorilo se da je pred nama jedinica »Križna brigada« i Nijemci.

Naš batalion sa, prv. polazak u akciju, okupila na kraju sela. Napadalo je veliki snijeg. Hladnoća steže. Iz onih snijegova, bez prozora izlaze grunje naše jedinice drugova. U tim vjetrovima oni su provalili u neprijateljsku odbranu, odupirali, opanice, obustali munjicu i surjke. Kolona se očisto formirala iznad sela, na svorskom putu, na jedva vidljivoj pritini. Prijavilo se nekoliko ugroženih na selu, o vjetrovima i neprijateljskim odbranama. Nemercerijoj akciji na govinjama odasla iz Crne Gore, strujao je kolonom, Zilapurni drugovi, očinu suznoj od dima osjeđavali su uposleno iz dosadšnjih borbi, svoje domovine i misluto, ujedno, on lako i samovoljno, isto onako kao pred akciju na Ljenu, kad je sigurnim koracima, smjelo, pošao u susret kolonama grada Ljena i zarobio ga.

Miran je pogledima dubokog pavičevanja i dubokom posrnozaju svoje drugove. On nije potajljivo neprijatelj, ali isto tako, nikad nije sumjao u snagu volju svakog svog borca, u isprabnu »kratu« sreću svoje čete.

Kad se pripunilo čitav batalion, kolona je krenula preko valentog zamljnite padinama brgova i preko rijecina — pravila Stitnicu.

Četnici i dva pučala na našu kolonu sa okolinu branjuljaka povlačeci se pred našim patrolama koje ih lako gona ispred sebe. Naš batalion bez uposravanja napadao sa svom čitav. Hladan vjetrov zasila ih u kolonu koja se podizala snijegom. Kolona nije bez ostojanja, nemjuto.

Zastali smo ispred jednog sela radi promjene putovnje. »Kako se zove ono selo?« — upitao se seljaka u kolonu koji je išao pratio našu kolonu. Zgrčen od hladnoće, on polako podizao glavu po kojoj se na veđama i brojkama navatalo nije i odgovorio:

Selo? To je Konić, selo je, Selaak je znao o Koniću, njegovo jastvu i Djavku, »kako ne bha čuo za njega, kad je pisao o njim starih čuju su izvještaji vođevanar, ali on je bio drugi, akmu.«

»Pokreni — prbu kolonom.«
»Dvojnje, drugak«
»Ču, Bolan, reče prijatijem pramo smjehajmiji se i pozavrjuju glavom. Pismo seljaka oštele lje sa kosak, Kuvacima, čuju: uvekli su u ruce. Nemaju kuća tamo, Stalno smjeluce: Straž, brate, straž...«

Rastao sam se sa seljekom i stigao kolonu. Poverljivo, kroz tihinu daju, dopiraju su se Stitnicu potukli putnici i isprabni dani mitraljske rafale. Oni su spremni i mjavaju nas.

»Ho, je. Primamli smo se Stitnici i zastali. Komandor Jatoš sačeka i zadato. Naša četa napada sa zapadne strane, direktno na čamiju. Stitnica mora pasti. Ona je preprieka za naše dalje operacije, u uporištu na spoljnoj odbrani Banje Luke, ostaci čete neprijateljske, čija operacija u pravcu naše slobodne teritorije.

Naplavimo se u neposrednoj blizini Stitnice. Dva čamija, četav, bombasno-dobrovojni, mehu kolona i drugo Dimo, prikupljaju našu. To nas je potuklo na akciju na Pjavelu, na prvo avajno kriptenje. Tada, uoni akcij, slavili smo bombasno-dobrovojni, Osajevjavimo

uposleno na minuju drugu daju od odlička iz Crne Gore, na dugi put maršava i borbi, velikim iskustva i bogatog iskustva. Bilo nam je teško ostaviti rojevni kraj, napustiti svoje kućane i svoj teren ali svijest o važnosti borbe na koju nas je pozvala Komunistička partija prevladala je sve lične slabosti.

Raspoređeni u ešalona, polazimo na Stitnicu. Smiruta kora snijega domi se po našim nogama. Kroz vjetrovnu naziru se vatra na Stitnici. S vjetrova na vjetrova bljesne jaka svjetlost od topovskih pučava, a očinj granju pronađu zrakom iznad naših glava. Oni su tukli sve češće i sve više, uposleno sa mehu vatri neprijatelju u dejstvo. Naša četa je pod borom. Od prvih bujeva nas razdvaja još staga 100 do 150 metara. Raspoređeni, nastupamo strelničkom strojem, puškama i mehu vatri. Naš batalion, koji je bio u odbranu, stajalo je u tim trenucima ničkovano daju se zadnja naređenja.

Odloženo su naša bomba iz neprijateljske rovove i bunkere. Osuim smo mitraljskom i pušičnom vatrom, Juršević... Zauzeli smo i drugi red bunkera. Na 50 do 80 metara naza sa neprijateljski topovi i utarvena čamija. Velike cijevni topova nemajmo gledaju na nas.

Neprijatelj nije očekivao ovakav prodor naših snaga, ali se nije zabunio. On je namjerno tukao iz svojih automata, granama. Nijemci su se poslušili lukavstvom. Od čamija i kama uputilo se straljničkom strojem, sa rukama u vis više od 20 vojnika govoreni: »Pravajemo se, draga brate, u ono selo, tamo razabiraju naše zove prikrice. Bila je to primamljivo i vjesta vrate. Izaz svakog onoga što je drže ruke uvis nije je po jodaj Nijemac sa namjerno, čija je cijev bila ispod pušice protačnom. Primamljivica sa prijatelje je osuo vatra iz svojih automata; nastao je sniman dobroj. Bora prsa u prsa.

Poslije kraja borbe, pozvali smo neprijateljske snage da se predaju. Nijemci su destine ruke mehu koja su sijetljanim, trgom obilježavale rastojanje od njihove borbene linije do naših položaja. U velikim slučajev, nijemci bombe prebacivale u našu teritoriju. Nijemci smo odgovarali istom njemom, ali nijesu ponastale bombe. Munch je to osjeđavalo pratiti svijetlo traž bombu koja ismetala našu teritoriju. Ili smo sa vjesta i uspješno sklanjali od njihove bombe, slušali zašluge eksplozije i posmatrali njihovo dejstvo.

Savki naš pokušaj daljeg nastupanja bio je uspjeh. Naše snage su poginule druga. Vređamo jedin drugu. Budno pra-

XI krajišna preko Vlahiwa

што nikako neprijateljskih bunekera i rova. Svakim pokret neprijatelja prepravljao vatrom.

Nikovo pokušaj jurnišu osjećujući imaleškosć i pušućom paljbom. Nekoliko udarila na iskorak bunekera, nijesu došli u stariju. Naša linija je, ovdje neprijateljski bunker udaljena gajdes četvrtinu sa nama.

U drugu stranu bojišta čuju se slagaosć i neprijateljstva pušućih bokova. To je naš Kraljevski Bataljon. Oni čestitaju sa nama.

Čakada nastupi ubitačna tina. Udati zvanje nikovo bunekera ko što su tuđi. Udaljena linija bunca koja su sa nama. Udaljena linija bunca koja su sa nama. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Tvoja se plameni obuču oko brda. Životu ne pripući ti tako! Vidja ga, onaj poslozao je. Boko Janko, Trinja i Raduljica, poslozao je. Boko Janko, Trinja i Raduljica, poslozao je. Boko Janko, Trinja i Raduljica, poslozao je.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Kako je bio na izdaju. Vuksu su 30—40 metara, pod neprijekom neprijateljskom vatrom, od pušućim i udaljenim. Naš šarker, pa do previjašnja. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Već je blizu zora. Danju se ovađe ne može ostati. Užasna hladnoća nas proživljava — legamo već punih šest sati u noći. Tako pokrivala i zatvorila nam na pušici. Ja i Boko poslije svakih pet sekundi spaleni metala zagrjavamo rukav na ugrizanju cijevima. Zar ostaviti Sittinču, ne izvršiti zadatka! Ne, Sittinča mora biti naša.

»Opet zatišje. U toj tini nevrju razne misli, uspomene. Postavili smo išverženoze na 30 metara ispred bunekera, na desnom kraju naše tina. Oni bića prisilno. Uspeli da se diraju neprijateljsku vatru. Ali njevo inivacija Bojstva Minkovih ubrao je počinio.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

»Desno od nas, sa istom uporišću, bori se Prava četa našeg bataljona. Dolazi u pomoć Druga četa. Ona je već u dejstvu. Urušili smo na rosove. Pravi je uskočinje Mijaja Rešavij od Drugu četu. Sittinča — gotle puševine, sa poluzavršenom tinaljima, okružena sa blizu 250 bunkera — naša je. Zaboravili smo desetine mitraljeza i mišajeraca, četiri zubične, desetine hladna pušućih metala, neprijateljske pušice i kometarje. Udaljena linija bunca koja su sa nama.

„Drst pred nosom“ na banjalučkoj pozornici

Komedija Jozefa Horvata »Prst pred nosom« spada u komedije prva vrhunske naše postdramne stvarnosti. To je ostra satira na reakcionarnu purgerovštinu koja smuštenom mužnikom doživljava društveno-politički politički preokret našeg naroda i ljudna glavom o zid, jer svoj istorijski prevaziđen subjektivnost suprotstavlja objektivnim činjenicama, nalazeći u njima otežavajuće, gotovo nezadržive životne mogućnosti. U zamahu postojećeg razvoja njihova preuznač neminovno doživljavaš sloj nemogućne entezije koja se uzalud usmjerljuje protiv snaga napretka. Svi elementi komedije deluju veoma svezlje, jer se neposredno pretočaš iz naše svakidašnjice, veoma borate analognim tipovima »Prsta pred nosom«. Moćni diktor računa komedije toliko bogat tržičnosć i aktuelnosć, da se u njima potpuno gubi lokalnost događaja prelazeći u osnovnoj tendenciji u naširi ideološki front borbe narodnih masa sa ostacima prošlosti.

U svjetlu takvog kriterijuma »Prst pred nosom« pretpostavlja nam predložak narodnoj stvari, pogotovo, što se uzme obzir neznanost broj ostavljena na humorističkom polju u poslijeratnom periodu. Ovdje nećemo ulaziti u podrobniji analiz komedije, u njenu umjetničko formalnu vrijednost, tehniku i kompoziciju, jer to iziskuje više prostora. Mogli bismo samo napomenuti da scenška izvedba komedije, zbog njezine nerodnog transparentnosti prizora. Talent Horvata je očito u razvoju, pa mi komediografske finesse, naročito tehnika, još nemaju spontan prizvuk i onaj specifičnost dinamike ovakvih komedija. Specijalnosć humorističkog rada potrebu široko i intenzivno iskustvo koje će talent za smišleno razraditi i oblikovati u prikladan izražaj.

Horvata postojanica nražan impuls kod maštarske invencije ali se formalne strane on je još nedoteren, što se osjeća u mjestimičnoj statičnosti »Prsta pred nosom«. Ali ono što je najvažnije upošje za humoristu — satirika, a posebno današnje humoristu — sposobnost izbora sižea, detalistička iskrivašć humora, pravilno upućena oštrica poante, ideološka izradnosć i borben stav njega kao pisca — sve to označuje Horvata kao delovog i talentovanog humorista, što onovak kolektive naše prilike traže, jer oružje humora odzovata i našim kasovlje višje izobilje i šibanje zaostalosti i gluposći pokorenosti u budućeg zablakosć od kolez se sastoji buklet reakcije.

Režija »Prsta pred nosom« belen-sira između osjetljive alternativa. Ova komedija nosi u sebi veoma gubljivi i klizak materijal, kolemu u rukama neidelnog režisera riješe težak zaokret u lakirnu i obratno u trašiveni bih rezosć udarca. Njiva dovoljno pustiti komad unutrašnjosti zakonitosti razvoja, jer ma kako nepokretno svrhovost bila pozitivna, ipak bi se mnogo toga izgubilo kad bi režiser uzeto neodoteren »svi ostanjajući se na »prirodan« tok. Banjalučko pozorište sasvim je pravilno postupilo (režiser Petar Matić) što je zadržavalo komični šarm akcije, filtrirajući njene društveni značaj u porvlečnu bitne dramatičnosti utrkano u sarenilo smišlenih efekata. Pozorišni kolektiv je na pravom putu kad se ne ograničava samo na umjetničko ovaplođenje dramskog djela, već pristupa smišlenom, ideinom razoklapanju nekoga sadržaja. Ovo je vrlo delikatan i težak zadatak, koji pretpostavlja široku kulturu i svestrano obrazovanje, kako režisera tako i svih pretpostavlja. U tom pravcu potrebno je naročito posvetiti pažnju i planski izgradivati i izdizati obrazovni nivo pozorišnog ansambla, koji bi se inače pasivizirao u krugu svoje strukture, što se nikako ne smije dopustiti, jer pozorišni rednik mora već profesionalno biti strastven društveni borac.

U ciljni izvođenje »Prsta pred nosom« spada u najsuspešlje pretpostavke novog repertoara. Najosjetljiviji ulogu Zuckera iznosi sam redatelj. Vjerovatno Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-karavolno ispoljavanja periferov polvarenjeka i hoštaplera je do Božidar Vlačić. Njegov doktor je zaozloglavliva cjelna koja je ubjedljivo osvetlavljala svoj aktivitet. Najrežijevlje izradna tip data je Neševiću u teškim Maćić, Matić, da je psihološki postupak režijski sa neprijateljskim stavom prema narodnoj državi trebalo dati sa više individualnosti i izražajnosć psihološkog života. Čini nam se, da mu se potkradala površnosć i uloga nije imala onaj izražajnosć na kodu samo navikli kod Matića. Način, pretpostavljajući i ceste-kar

